

Kadri Kukk
Toimetas Sven Randlaid

Eesti Mälu Instituudi rahvusvahelise komisjoni liikmena Tallinnas viibinud Saksa usuteadlane ja poliitik Markus Meckel märkis, et mitmel pool Euroopas ei teata ja mõisteta ikka veel, milline oli riikide olukord Nõukogude okupatsiooni all.

Usuteadlane ja poliitik, ajavahemikul aprill-august 1990 Saksa DV välisminister olnud Meckel ütles "Aktuaalsele kaamerale", et väga oluline on, et kogu Euroopa teaks rohkem kommunistikust maailmast. "Seda on vaja, et paremini mõista nende riikide ajalugu, teada ohvritest, küüditamistest ja nii Hitleri kui ka Stalini režiimi hammasrataste vahele jäänud riikide olukorrast."

Rahvusvahelise komisjoni liige, soome kirjanik Lasse Lehtinen leiab, et kui pea kogu ühiskond on mineviku repressiivsete režiimide otsuste või tegudega kuidagi seotud, on raske vaadata tagasi ja tehtut tunnistada ning see kehtib võrdset nii Eesti kui ka Soome kohta.

"Soomes ei ole lähiajaloo tundmaõppimine ja tunnistamine veel lõpule jõudnud. Elasime II maailmasõja järel hallis tsoonis. NSV Liit oli meie kõrval ja pidime sellega arvestama. Oleme paljut eitanud. Seda kutsutakse soometumise protsessiks, mida me peame uurima. Mulle paistab, et me hakkame seda vaikselt tegema," ütles Lehtinen.

Ta lisas, et mineviku eitamine on soodne kasvupinnas populismile tänapäeva poliitikas, sest mineviku mitteteadmised sünnitab uusi valesid ja muudab inimesed valedele vastuvõtlikumaks.

Eesti Mälu Instituudi rahvusvaheline komisjon arutas Kadriorus edasisi uurimisteemasid, mis avaksid Nõukogude Liidu repressiivpoliitika eri tahke. Lähitulevikus keskenduvad uurijad muuhulgas üldise võimupüramidi toimimisele, hariduse ideologiseerimisele ja sellele, kuidas vanemate elukäik kitsendas nende laste valikuid.

Praegu on instituudi uurijatel käsil mõnisteist teemat. Uuritakse näiteks käsuliine Eesti ENSV-s, komsomoliorganisatsioonide ja ametiühingute tegevust, piirirežiimi, sõjaväelaste kuritegusid.

Artikkel ERR Uudiste [veebilehel](#) .